

آزادی از دیدگاه امام حسین علیه السلام

اکبر تسییحی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آزادی از دیدگاه امام حسین علیه السلام

نویسنده:

اکبر تسبیحی

ناشر چاپی:

مجهول (بی جا ، بی نا)

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	آزادی از دیدگاه امام حسین (ع)
۶	مشخصات کتاب
۶	مقدمه
۶	مفهوم آزادی در غرب
۸	آزادی در اندیشه حضرت امام خمینی
۱۱	آزادی از دیدگاه امام حسین
۱۱	اشاره
۱۱	آزادی به معنای نفی سازش با ظلم
۱۲	آزادی به معنای نفی ذلت
۱۲	آزادی به معنای عزت
۱۳	آزادی به معنای نفی دنیا طلبی
۱۴	نتیجه
۱۶	درباره مرکز

نویسنده: اکبر تسییحی

ناشر: اکبر تسییحی

مقدمه

آزادی یکی از مناقشه انگیزترین مفاهیمی است که تاکنون در میان دانشوران علوم اجتماعی مورد بحث و بررسی قرار گرفته هر اندیشمندی بر اساس ذهنیت خود آن را تعریف کرده مکاتب گوناگون هم تعریف های متفاوتی از آن ارائه کرده اند. در این مقاله مفهوم آزادی از نظر دانشمندان غربی و حضرت امام خمینی و سپس از دیدگاه امام حسین (ع) تحلیل و کاوش شده است

مفهوم آزادی در غرب

مفهوم اولیه آزادی در اروپا عبارت بود از آزادی از قانون قانونی که سنت ها و آداب و رسوم اجتماعی ریشه دار و ظاهراً نازدودنی را نیز در بر می گرفت تئوری ها و مکاتب خرد گرای قرون هفدهم و هجدهم مخالف قوانین و سنت های پر دامنه و تبعیض آمیز حاکم بر جامعه و اقتصاد بودند ولی با نفس قانون مخالفتی نداشتند. با حکومت مطلقه و دخالت زیاد دولت در امور اجتماعی و اقتصادی مخالف و طرفدار حق پیروی از منافع فردی و برابری در برابر قانون بودند. بعدها اندیشمندان غرب دیدگاه اولیه آزادی را با تمسخر توصیف کردند، برای مثال تامس کاریل عبارت «هرج و مرج به علاوه پاسبان را به کار برد. جان استوارت میل تعبیر آنان را از قانون و آزادی به صورت زیر خلاصه کرد «آزادی یعنی پیروی از منافع شخصی تا جایی که دیگران را از این آزادی محروم نکند». با بررسی آثار اندیشمندان غرب می توان پی برد که نخستین عنصری که مفهوم آزادی را به وجود آورد، نبود خود کامگی است اگر قدرت فقط بر اساس قانون اعمال شود افراد در امان خواهند بود، اما باید از آدمیان بر حذر بود و چون هیچ فردی آن قدر با

فضیلت نیست که قدرت مطلق را در دست داشته باشد و فاسد نشود نباید به هیچ کس قدرت مطلق داد، پس می بایست قدرت باز دارنده قدرت باشد، باید مراکز تصمیم گیری ارگان های سیاسی و اداری متعدد باشند تا بتوانند متعادل کننده یکدیگر باشند و از آن جا که همه آدمیان در حاکمیت شریکند لازم است که اعمال کنندگان قدرت به نحوی نماینده و برگزیده فرمانبرداران باشند، به عبارت دیگر آزادی در گرو اجرای قانون و نبود استبداد معنا پیدا می کند. بر همین اساس منتسکیو (اندیشمند فرانسوی مهمترین اثر خود را به نام «روح القوانين تدوین کرد. البته مفهوم آزادی در نگاه وی ابهام آمیز است از یک طرف او معتقد است که «آزادی یعنی قدرت قانون و از طرف دیگر می گوید «آزادی یعنی همان ایجاد تعادل اجتماعی و طبقاتی. به بیان دیگر منتسکیو معتقد به آزادی از نوع الگوی اشرافی می باشد. جان لاک به نبرد با استبداد برخاست و لیبرالیسم را به نحوی جدید تفسیر کرد و آزادی را در چهارچوب به رسمیت شناختن مالکیت معنا کرد. او وظیفه حکومت را حفظ آزادی و تأمین منافع فرمانبرداران می دانست در میان اندیشمندان غربی آیزا برلین مباحث جامع تری روی آزادی انجام داده به نظر او، در میان معانی گوناگون آزادی دو معنا از همه مهم تر و برجسته تر بوده است آزادی مثبت و آزادی منفی منظور از این دو تعریف این است که کدامیک از آنها معنای راستین آزادی را دربر دارد. آزادی مثبت در نظر برلین چند معنا دارد، همین تعدد معانی مسأله تقابل آزادی مثبت با آزادی منفی و به طور کلی بحث او را مبهم کرده

است آزادی مثبت از نظر وی گاهی به معنای خود مختاری فردی و در جای دیگر به مفهوم عمل برحسب مقتضیات عقل و و گاهی به معنای حق مشارکت در قدرت عمومی به کار رفته است برلین درباره آزادی مثبت به طور کلی چنین می گوید: «معنای مثبت آزادی ازخواست فرد برای خود مختاری برمی خیزد. آرزوی من این است که زندگی و تصمیمات من متکی بر خودم باشد نه بر نیروهای خارج از من می خواهم ابزار اراده خودم باشم نه اراده دیگران می خواهم کارگزار باشم نه کار پذیر و به موجب دلایل و اهداف آگاهانه ای عمل کنم که از آن خود من است نه به موجب عواملی که از خارج بر من اثر می گذارد. می خواهم کسی باشم نه هیچ کس کارگزار و تصمیم گیرنده باشم نه این که برایم تصمیم بگیرند. خود گردان باشم نه این که دیگران با من چنان رفتار کنند که گویی شیء یا حیوانم یا برده ای عاجز از ایفای نقش انسانی خود؛ یعنی این که بتوانم اهداف و شیوه های رسیدن به آن ها را در ذهن خود تصور کنم این دست کم بخشی از معنای عقلانی بودن انسان است. همان گونه که در بالا به صورت مختصر اشاره شد مفهوم آزادی در میان اندیشمندان غربی مبهم و بعضی مواقع متناقض می باشد. البته چالش های زیادی درمورد آزادی وجود دارد که هنوز جواب جامعی به آنها داده نشده است مانند رابطه علم و آزادی دینداری و آزادی حداقل و حداکثر آزادی و... که مجالی برای بحث و بررسی آنها در این مقاله نیست

آزادی در اندیشه حضرت امام خمینی

در اندیشه امام خمینی همواره کلمات ساده

و دقیق هستند که به کلمات غلیظ معنا می بخشند، حضرت امام با اندیشه ناب خود نگاهی نو به آزادی داشته اند و اساساً آزادی از دیدگاه وی باید در جهت رشد و تعالی شخصیت انسان به کار گرفته شود. زمانی که از امام خمینی درخواست می شود معنای آزادی را بیان کنند در پاسخ چنین می فرمایند: «آزادی یک مسأله ای نیست که تعریف داشته باشد، مردم عقیده شان آزاد است کسی الزامشان نمی کند که شما باید حتماً این عقیده را داشته باشید، کسی الزام به شما نمی کند که حتماً باید این راه را بروید، کسی الزام به شما نمی کند که باید این را انتخاب کنید، کسی الزامتان نمی کند که در کجا مسکن داشته باشید یا در آن جا شغل داشته باشید، آزادی یک چیز واضحی است. در این سخن امام به جای پرداختن به بیان مفهوم آزادی به برخی از مصادیق آن اشاره می کند، زیرا مفهوم آزادی نیاز به بیان ندارد و بر همگان روشن است و از بدیهیات است آنچه مهم است پیاده کردن این مفهوم در عینیت خارجی و بیان پیش نیازها و شروط و چگونگی آن و همین طور شکل گیری آن در زمان ها و مکان ها و دیگر نیازمندی های آزادی است که باید مطرح شود. از دیدگاه امام انسان آزاد آفریده شده و در چهارچوب قانون باید حرکت کند، ایشان در مورد آزادی در اسلام چنین می گوید: «شما اگر چنانچه به احکام اسلام اعتقاد دارید این احکام اسلام است اسلام انسان را آزاد قرار داده است انسان را مسلط بر خودش و مالش و بر جانش و بر نوامیسش ساخته است و می گوید هر انسانی در

مسکن آزاد است در مشروب و مأکول آنچه خلاف قوانین الهیه نباشد، آزاد است در مشی آزاد است حکم اسلام است که اگر کسی به منزل کسی حمله برد برای آن کس که مورد حمله واقع شده است کشتن حمله کننده جایز است. پس آزادی در اسلام تنها به قانون خدا محدود شده است و جز قانون خدا برای آن حد و مرز نیست زمانی که می گوئیم آزادی اسلامی یعنی رهایی از تمام قیدها و بندها جز قانون خدا، رهایی از بردگی در برابر زورمندان رهایی از وابستگی های مادی رهایی از شهوت و خواست نفس رهایی از ستم پذیری و چاپلوسی است امام خمینی در بیان معنای صحیح آزادی چنین می گوید: «حالا که من آزادم آیا باید[هرکاری می خواهم بکنم آزادم که هرکسی را می خواهم اذیت بکنم آزادم که هرچه می خواهم بکنم ولو به ضد اسلام باشد، ولو به ضد منافع مملکت باشد؟ این آزادی است این را ما می خواستیم ما آزادی می خواستیم در پناه اسلام .. اسلام هم آزادی دارد، اما آزادی بی بند و بار نه آزادی غربی ما نمی خواهیم. آزادی ما از مبانی اسلام نشأت می گیرد و کاملاً فطری و الهی است امام می گوید: «یکی از بنیادهای اسلام آزادی است انسان واقعی فطرتاً یک انسان آزاد است. مطابق این مبانی امام اعلام می کند سیاست ما همیشه بر مبنای آزادی و استقلال و حفظ منافع مردم خواهد بود و با قاطعیت تمام تضمین می کند که «این اصل را هرگز فدای چیزی نمی کنیم. با بررسی آثار و اندیشه های امام خمینی درباره آزادی به

این نکته مهم می‌رسیم که لازمه انسانیت آزادی است از نظر ایشان هرگاه به اصل آزادی و حریت انسان خدشه وارد گردد عبودیت غیرالهی ممکن و محقق خواهد شد.

آزادی از دیدگاه امام حسین

اشاره

خداوند انسان را موجودی مختار و آزاد آفریده است و هرگز پذیرش حکومت غیرالهی و غیر دینی را اجازه نداده است زیرا حاکمیت غیرالهی موجب سلب آزادی و مسئولیت می‌شود. (لاتکن عبد غیرک وقد جعلک الله حراً؛ بنده دیگران مباش چرا که خداوند تو را آزاد آفریده. این آزادی در همه ساختارهای سیاسی و فرهنگی و اقتصادی تجلی می‌یابد. مظهر آزادگی و حریت امام حسین ع) می‌باشد. امام از آزادی تعریف خاصی را ارائه نکرده اند ولیکن شاخص‌هایی که ایشان برای آزادی تدوین نموده اند جامع‌ترین و گویاترین شاخص‌هاست که براساس آنها می‌توان مفهوم آزادی و آزادگی را درک نمود:

آزادی به معنای نفی سازش با ظلم

فلسفه نهضت عاشورا با نفی حکومت جور و ستم گره خورده امام حسین هر زمان که فرصت می‌یافت مردم را به حکومت جبار و ظالم بنی امیه آگاه می‌نمود و آزادگی انسان را در پناه عدالت و حکومت عادل می‌دانست امام حسین در پاسخ به «عمر اطرف که او را دعوت به صلح و سازش با طغیانگر وقت یزید می‌نمود چنین فرمود: «جد بزرگوارم رسول خدا(ص) به کشته شدنم خبر داده به خدا قسم هرگز از خویشتن پستی و ذلت نشان نمی‌دهم. در مدینه پس از گفت و گوی طولانی با برادر خود محمد حنفیه فرمود: «برادرم اگر بر روی زمین هیچ پناهگاه و امیدی برایم نباشد باز هم هرگز با یزید بیعت نمی‌کنم. امام در پاسخ قیس ابن اشعث که او را دعوت به بیعت با یزید می‌کرد چنین می‌فرماید: «نه هرگز، قسم به خداوند متعال دستم را همانند فرد ذلیل به دست آنان نخواهم داد و همانند بردگان راه فرار پیش نمی‌گیرم

پناه و ملجأ من تنها خداوند متعال می باشد». امام حسین (ع) نه تنها زندگی تحت لوای حکومت ظالم را روا نمی دارد، بلکه در چنین نظامی برای مؤمنان آرزوی مرگ می کند، ایشان می فرماید: «می بینید حوادث روزگار بر ما وارد شده است چهره دنیا دگرگون گشته و رو به زشتی نهاده است و نیکی ها و فضائل روز به روز از دنیا رخت برمی بندد و از خوبی ها جز ته مانده اندکی باقی نمانده است چراگاه زندگی همچون مرتعی وحشت انگیز شده است مگر نمی بینید که به حق رفتار نمی شود و از باطل جلوگیری به عمل نمی آید. با چنین اوضاع و در چنین شرایطی افراد با ایمان باید که بر راه حق بوده رغبت به ملاقات پروردگار خویشتن داشته باشند».

آزادی به معنای نفی ذلت

مهمترین شعار آزادیخواهی نهضت عاشورا نفی ذلت بوده انسان آزاد هرگز زیر بار ذلت نمی رود، امام حسین (ع) می فرماید: «یهیات منا الذلّه (هرگز زیر بار ذلت نمی رویم). آزادیخواهی با ذلت متضاد یکدیگر هستند و قبول یکی نفی دیگری را به همراه دارد. اگر انسان ذلت را از خود دور کند به سوی آزادی و آزادیخواهی حرکت می کند. امام در کلمات قصار می فرماید: مرگ با عزت بهتر است از زندگی با ذلت زندگی تحت لوای ستمگران و ظالمین عین ذلت می باشد و در این حالت مرگ سرخ رسیدن به سعادت است ایشان می فرمایند: «انی لا- اری الموت الا- سعادة والحياه مع الظالمین الا برما؛ مرگ را چیزی جز سعادت نمی بینم و زندگی با ستمکاران را جز رنج و ملال نمی دانم»

آزادی به معنای عزت

معنای لغوی عزت عبارت است از دوست داشتن و نیرومندی توانایی و شریف و بزرگوار که یکی از اسامی خداوند متعال است از نظر اصطلاحی این واژه به کسانی اطلاق می شود که دارای ویژگی های روحی خاص و بلندی هستند. کسانی که از حیثیت و آبروی بلندی نزد دیگران برخوردار هستند دست تکی و التماس و خواهش نزد هرکس و ناکس دراز نمی کنند. عزیز، خواننده می شوند. عزیز نامیده شدن خداوند برای بی نیازی و غنای حضرتش از خلق و احتیاج موجودات و ممکنات به ذات لایزالش می باشد. در روایات اسلامی عزت که مترادف افتخار و سربلندی و عظمت و مجد آدمی است به شدت مورد اهتمام و تأکید قرار گرفته است و معصومین آن را به عنوان یک ویژگی مثبت و قابل تقدیر از ما خواسته اند. امام علی (ع) در موارد زیادی به عزت

نفس و گرامی داشتن گوهر وجود انسانی و پرهیز از مذلت و خوار کردن وجود سفارش کرده اند و چنین می فرمایند: «به جز از خدای سبحان چیزی نخواهید، زیرا اگر به شما بدهد شما را گرامی داشته و اگر ندهد ذخیره آخرت تان خواهد کرد». از نظر امام حسین (ع) انسان آزاد، کسی است که زندگی او همواره با عزت باشد. بر همین اساس محور تلاش جوانمردانه خود و اصحابش در کربلا را بر نیل به عزت و تن ندادن به ذلت قرار می دهد، زیرا آن حضرت می داند آن که عزیز است استوار و شکست ناپذیر است آن که ترس از رفتن و میل به ماندن ندارد سربلند است در واقع نهضت حسینی سرمشق روشنی است برای همه آنانی که درس عزت و آزادی و سربلندی می جویند. رابطه بین عزت و آزادی یک رابطه دو طرفه می باشد، به بیان دیگر از نظر امام حسین (ع) انسان آزاد زندگی با عزت و شرافتمندانه دارد و فردی که با عزت زندگی می کند مسیر تکامل و پیشرفت را طی می نماید.

آزادی به معنای نفی دنیا طلبی

بر اساس اندیشه های امام حسین (ع) یکی دیگر از شاخص های آزادی عدم توجه به متعلقات و آرزوهای دنیوی است آن حضرت می فرمایند: «مردم برده دنیایند و از دین تنها اسمی بر سر زبان ها دارند و تا هنگامی که زندگی خوشی داشته باشند به گرد دین می گردند اما اگر با پیش آمد ناگواری امتحان شوند دینداران رو به اقلیت خواهند رفت. انسانی که خود را برده و بنده دنیا می کند در حقیقت آزاد نیست بلکه به نوعی طوق بندگی را به گردن خود آویخته امام حسین (ع) با آن بینش عمیق که برخاسته از روح بلند و فداکار اوست به این مهم اشاره

می کند، می فرمایند: «بندگان خدا، از خدا بترسید و از دنیا حذر نمایید. اگر بنا بود که این دنیا برای کسی باقی بماند، و یا کسی برای این دنیا باقی بماند پیامبران الهی برای بقاء سزاوارتر از همه بودند ولی خداوند دنیا را بمنظور امتحان آفریده است و ساکنان آنرا نیز برای فنا خلق فرموده است پس از دنیا توشه بگیرید که بهترین توشه ها تقوا است و از خدا بترسید تا رستگار شوید» توجه به دنیا و دنیا طلبی انسان را خوار و زبون می کند، بر همین اساس اولیا و مؤمنان آزادترین افراد بشر می باشند، امام در این باره می فرمایند: «آنچه که در روی کره زمین بر آن آفتاب می تابد از شرق تا غرب از دریا تا صحرا، از کوه تا جلگه همه و همه در نظر فردی که از اولیای خداست و اهل معرفت خدا می باشد همچون سایه ای زودگذر و بی ارزش است که صلاحیت دلبستگی ندارد. آیا آزاد مردی نیست که همت کند و این ته مانده بی ارزش دنیا را برای اهل خود واگذارد، خود را به این دنیای پست نفروشد. آگاه باشید که چیزی جز بهشت نمی تواند بهای شما باشد و هر کس دل به دنیا ببندد و در پیشگاه الهی به همین دنیا راضی گردد به چیزی پست راضی گشته است .

نتیجه

با بررسی و تحقیق در اندیشه های امام حسین (ع) پیرامون آزادی می توان چنین برداشت کرد که اگرچه امام از آزادی تعریف خاصی را ارائه نکرده ولیکن مؤلفه هایی را که برای رسیدن به یک آزادی واقعی یعنی حریت نیاز است به خوبی و جامع تدوین کرده اند. ایشان نه تنها مؤلفه های آزادی را بیان فرمودند، بلکه به صورت

عملی از ابتدای حرکت به سمت کربلا- و تا شهادت نمونه عینی یک انسان آزادیخواه را نشان دادند. به طور کلی می توان
رویکرد امام حسین (ع) نسبت به آزادی را به صورت زیر نمایش داد: جامعه مطلوب نفی دنیا طلبی عزت آزادی نفی ذلت
مبارزه با ظلم

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البيت عليهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفاً ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱. JAVA

۲. ANDROID

۳. EPUB

۴. CHM

۵. PDF

۶. HTML

۷. CHM

۸. GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱. ANDROID

۲. IOS

۳. WINDOWS PHONE

۴. WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتاهای خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

